

Memento

2010. április 13-án az Emlékpont Múzeumban, április 16-án a Bethlen Gábor Református Gimnáziumban gyűjtötták meg az emlékezés mécseseit, azt követően pedig a református ótemplomban emlékeztek a diákok és felnőttek.

„Nagytiszteletű Úr! Tisztelt Tantestület!
Kedves Fiúk és Lányok!

Nemzeti gyásznapot rendelt el a Magyar Köztársaság Kormánya az egy héttel ezelőtti Szmolenszk mellett bekövetkezett repülőgép szerencsétlenség miatt. [...] Ez a hír, az önmagában is sokkoló tragédia száraz tényanyaga.

Nekünk magyaroknak, benne a vásárhelyi bethlenes diákoknak és tanároknak, a kötelezően előírt gyász istentiszteleten az együttérzés természetes érzése mellett kötelességünk végig gondolnunk a lengyel nép iránt érzett tiszteletünk és nagyrabecsülésünk alapjait. Ezredéves nemzeti történelmünkben oly sokszor fonódott össze a két nép sorsa, annyiszor kaptunk biztatást és szolidaritást a lengyel nemzettől, hogy a mostani lengyel nemzeti gyászban, közös múltunk néhány nagyszerű pillanatának felidézésével adjunk reményt lengyel testvéreinknek, ahogy nemzeti Himnuszuk is kezdődik:

*Nincs még veszve Lengyelország,
Míg mi meg nem haltunk,
Hogyha földünk elrabolták,
Visszaszerzi kardunk.*

[...] Kedves Diákok!

Hosszan folytathatnánk a közös nemzeti emlékezetet, mely választ ad, hogy a lengyel nemzeti gyász óráiban, miért gyűjtöttatok gyertyát a gimnázium aulájában, a lengyel nemzeti színekben: pirosban és fehérben.

Az Úristen különös fortélyja igazgatja a lengyel nemzeti Golgotát. az áprilisi tavaszban ez a tragédia újabb szenvedést okoz a testvéri lengyel nemzetnek, a lelkemben ezekben az órákban egy különös kép fogalmazódott meg: együtt látok három hídpillért. Katyń 1940. Az erdőben porladó lengyel csontokat az egyik végen, a másikon a szmolenszki füstölgő repülőgép roncsait 2010-ben, és valahol középtájon a nagypénteki vigíliában öt esztendeje elhunyt lengyel pápa, II. János Pál léleknövesztő emlékezetét.

A pilléreket a lengyel fájdalom és gyász íveli át, ez köti össze, de éppen azért akarom hídként látni és láttatni ezt a lengyel szenvedés történetet, mert minden híd egyúttal össze is köt. Partokat, nemzeteket egymással, akár korokat és eszméket képes képletesen átívelni.

Végül egy híd mindig vezet valahová, sohasem önmagában áll a mederben. Ez a végső soron értelmetlennek tetsző légi katasztrófa is kell, hogy a gyász órái után megújhodást hozzanak a kelet-európai országokhoz hasonlóan az európai közösségben helyét kereső Lengyelországban.

Mint minden nemzeti tragédia a nép iránti alázatra nevel, növeszti a hitet Istenben, figyelmeztet a csendes szolgálat felelősségére.”

Greza István

Kazimiera Illakowiczówna

Katyńi Szűz Anya

Fénylő hold az erdő felett, morajlik a katyńi homok.
Mehajlik a fű, a Szűz Anya leszállott.
Lábához hajol a keserűség ezüst virága,
Hogy útját azon járja.

Fényességesen megáll egy pillanatra, s zubbonya
szárnyát széttárja,
Hogy a halálgödrökből véres homokot merítsen.
Folyik, mint a hold sugara.
Emelkedik az ég magasságába.

Kérdezi a fehér hold, minek Neked a véres homok?
Feleli a Szűz Anya: „meggyógyítom a világot,
A szeretet a csatákban elesett:
Kell egy örök ereklye”.

Kazimiera Illakowiczówna

(1892–1983) lengyel emigráns költő.

E versét, 1943-ban, Erdélyben írta.

Fordította: Karol Biernacki és Bagi Zoltán

Gyertyagyűjtás a gimnáziumban - fotó: HDK